

دقیقه سوم یا چهارم خواهد رسید. انجام پژوهش‌های دانش‌آموزی، به بچه‌ها کمک می‌کند این مهارت رادر خود پرورش دهنده توضیح دادن، مهارتی است که در تمام مراحل پژوهش، از مرحله توضیح موضوع پژوهش به معلم یا راهنمای پژوهش گرفته تا مرحله جمع‌آوری اطلاعات و ارائه، به هر تقدیر به کار دانش‌آموزان خواهد آمد. پرورش این مهارت، حتی می‌تواند به طور غیرمستقیم در توسعه مهارت‌های گفتاری دانش‌آموزان و درس‌های زبان و ادبیات بومی و نیز سایر زبان‌ها (برای مثال عربی و انگلیسی) تأثیر مثبت داشته باشد.

مهارت‌های علمی و عملی مورد تأکید در پژوهش‌های دانش‌آموزی
علاوه بر روش‌هایی که از آن‌ها نام برده‌یم، انجام پژوهش‌های دانش‌آموزی توسط فرآگیرندگان، در پرورش دو دستهٔ دیگر از مهارت‌ها در میان دانش‌آموزان تأثیر دارد. به عبارت دیگر، با انجام پژوهش توسط دانش‌آموزان، می‌توان انتظار داشت این مهارت‌ها توسعه یابند. این مهارت‌ها به قرار زیرند:

- الف) **مهارت‌های اطلاعاتی و مطالعاتی**: شامل:
  - تعیین موضوع و هدف پژوهش;
  - بازیابی و جمع‌آوری اطلاعات؛
  - انتخاب اطلاعات (و جین کردن اطلاعات جمع‌آوری شده);

یک از راه حل‌ها از یکدیگر و شناسایی پیشنهادهای خاص در هر پژوهش را دارا باشد، در حقیقت پژوهش دانش‌آموزی به یکی از هدف‌های اصلی خود رسیده است.

- **طبقه‌بندی**: پژوهش دانش‌آموزی، بهویژه در دوره‌های پایین‌تر، مستلزم دقت در انواع خاصی از طبقه‌بندی است. پرورش قدرت طبقه‌بندی کردن، از روش‌هایی است که در پژوهش‌های دانش‌آموزی مورد تأکید فراوان قرار می‌گیرد.

● **یادداشت کردن**: هر پژوهشی، مستلزم یادداشت برداشتن از مشاهده‌ها، منابع در دسترس، نتایج آزمایش‌ها و... است. اگر برپرورش مهارت یادداشت کردن تأکید می‌شود، این مسئله تنها به پژوهش دانش‌آموزی ارجاع داده نمی‌شود. پرورش این مهارت از طریق پژوهش‌های مدرسه‌ای، بالطبع به دانش‌آموزان کمک خواهد کرد آن‌ها در یادداشت برداشتن از سخنان معلمان خود در هنگام تدریس و نیز در سایر موقعیت‌های آموزشی ورزیده‌تر شوند.

- **توضیح دادن**: چرا برخی از فرزندان ما، از توضیح چند جمله‌ای درباره موضوع یا پدیده‌ای عاجزند؟ موضوعی (حتی برای مثال، یک موضوع ساده مورد علاقه دانش‌آموزان مانند یک مسابقهٔ فوتbal) را برای فرزند خود بیان کنید و از او بخواهید که لااقل پنج دقیقه درباره آن صحبت کند. مطمئناً بسیاری از بچه‌ها، به سختی به

اشارة تاکنون در بخش‌های پیشین این سلسله مطالب که در شماره‌های ۲، ۳، ۴ و ۶ منتشر شده است، دانستنی‌ها و نکته‌هایی در ارتباط با پژوهش، بهویژه پژوهش‌های دانش‌آموزی برای مدیران مدرسه‌ها بیان شد. اکنون در بخش پنجم، در ادامه توجه به پژوهش‌های دانش‌آموزی، چند نکته دیگر مورد توجه قرار می‌گیرد.

روش‌های مورد تأکید در پژوهش‌های دانش‌آموزی

درست است که دانش‌آموزان بسته به علاقه، توانمندی و امکانات در دسترس خود می‌توانند از روش‌های فراوانی استفاده کنند، ولی در هر حال بهتر است چند روش بیشتر مورد تأکید قرار گیرد:

- **مشاهده**: اگر بتوانیم مهارت مشاهده دانش‌آموزان را از طریق پژوهش‌های مدرسه‌ای تقویت کنیم، آن‌ها را برای موفقیت در زندگی و سایر دروس هم یاری خواهیم داد. پرورش قدرت مشاهده، تیزبینی و درست‌بینی فرآگیرندگان را افزایش می‌دهد.

● **شناسایی**: پرورش این مهارت، از همان مرحله انتخاب موضوع پژوهش آغاز می‌شود. این که دانش‌آموز قدرت تشخیص مسئله‌ها، توانایی شناخت راه حل‌ها و تمیزداندن برجستگی‌ها و کاستی‌های هر

/// پژوهش برای مدیران مدرسه‌ها /// از الف تای، درباره پژوهش - بخش پنجم

پژوهش دانش‌آموزی پرورش دهنده مهارت‌ها

مرتضی مجدهف

- سازماندهی اطلاعات (دسته‌بندی کردن اطلاعات براساس هدف‌های پژوهش)؛
- ارزش‌یابی اطلاعات؛
- مراوده نتایج.

(ب) مهارت‌های عملی، شامل:

- هنر و صنایع دستی: در انجام بسیاری از پژوهش‌های دانش‌آموزی (اگر مدارس به طور تصنیعی بر کارهای تایپ و تجلید شده توسط مراکز فنی – انتشاراتی تأکید و ارزش‌گذاری ویژه نکنند)، توجه به هنر و صنایع دستی در رأس کارها قرار دارد. اگر جلد پژوهش توسط دانش‌آموزی طراحی و نقاشی شود، صفحات متن آن به وسیله خود پژوهش گر پردازش و با استفاده از هنرهای گوناگون آماده شود و در انجام و ارائه پژوهش، کارهای هنری و ظرفی دیگر مورد توجه قرار گیرد، این مهارت به طور جدی پرورش می‌یابد.

- کار با تجهیزات ویژه: اگر پژوهش تجربی – آزمایشگاهی باشد، دانش‌آموزان نیازمند داشتن مهارت‌هایی در ارتباط با کارکردن با تجهیزات ویژه هستند. علاوه بر این، در ارائه هر پژوهشی، علاوه بر کار با رایانه، پرینتر، دستگاه ویدئو پروژکتور، پخش اسلالید، پخش صوت، نمایش فیلم و... هر دانش‌آموز باید ساخت برخی تجهیزات و ابزارهای ویژه (برای مثال پاورپوینت و...) را بدل باشد.

به دانش آموزان یادآور شد که هنگام ارائه تحقیق خود، علاوه بر این که مخزن واژگان مناسب با سن خود را به کار می‌گیرند، از به کار بردن واژه‌های ناماآنس و غریب خودداری ورزند و از ابزارهای کمک‌آموزشی (همچون پاورپوینت، ویدیو، اورهاد و اوبک) نیز هنگام ارائه تحقیق استفاده کنند. حضور معلم یا مربی راهنمای دانش آموز پژوهش گر (در مواقعی که فرد دیگری همانند مربی پژوهشی، مربی ورزش، معلم آزمایشگاه یا کتابدار، راهنمای انجام پژوهش او هستند) در هنگام ارائه تحقیق، علاوه بر آن که حمایت غیرمستقیم از پژوهش گر بهشمار می‌رود، می‌تواند در تصحیح فرایند ارائه نتایج پژوهش و جهت‌دهی به اطلاعات، و مفاهیم و نکته‌هایی که معلم می‌خواهد دانش آموزان در جریان آن قرار

گیرند، مؤثر باشد و در نهایت این که

تجلیل و تشکر از دانش آموزان پژوهش گر پس از پایان کار، توسط معلم و در صورت لزوم در حضور پدر، مادر، پدربرزرگ، مادربرزرگ و سایر اعضای خانواده وی و نیز هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌ها، می‌تواند سیار اثربخش باشد.

شیوه‌های ارائه یا انجام

پژوهش دانش آموزی

در نظام آموزشی ما، تأکید قانون‌گذار کلی است و پژوهش بروند مدرسه‌ای تنها مختص دانش آموزان سال‌های پایانی دبستان و دوره‌های راهنمایی تحصیلی و دبیرستان نیست، بلکه مخصوص سال‌های اول، دوم و سوم دبستان

بیشتری در توسعه نگرش‌های پذیرد.

● **کنجکاوی؛ تحقیق مستلزم دقیق شدن و کنجکاوی است و پرورش این مهارت، جزو اجتناب‌ناپذیر ترین بخش‌های جانبی هر پژوهشی محسوب می‌شود.**

● **استقلال؛ تفاوت پژوهش با تکالیف معمول مدرسه‌ای در آن است که به طور معمول پدران و مادران و سایر افراد خانواده به راحتی تکالیف معمول نمی‌توانند به دانش آموز کمک کنند و به همین دلیل او مجبور به مستقل کار کردن و تأکید ورزیدن بر داشته‌ها و توانمندی‌ها و در نتیجه پرورش مهارت استقلال خود است.**

● **همکاری؛ در پژوهش‌هایی که دانش آموزان به شکل گروهی کار می‌کنند، به طور گستردگی شاهد توسعه همکاری میان فراغیرندگان هستیم. علاوه بر پژوهش‌های گروهی، وقتی دانش آموزی برای انجام پژوهش خود پرسش نامه ساده‌ای طرح می‌کند و در نظر دارد همکلاسی‌هایش به پرسش نامه‌وی جواب دهنده تا در تحلیل‌ها و نتیجه‌گیری‌هایش از آن‌ها استفاده کند، اهمیت مهارت همکاری برای او مسجل می‌شود و بدین ترتیب درستی می‌باشد که تا کمک و همکاری نکنی، از یاری و همکاری دیگران برخوردار نخواهی شد.**

ارائه تحقیق

معلمان باید فرصتی فراهم کنند تا تمامی پژوهش‌های انجام شده توسط دانش آموزان به نحو مقتضی به هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های آن‌ها، و حتی در صورت لزوم به دانش آموزان منتخب شهرو منطقه (در جشنواره‌های منطقه‌ای) ارائه شوند. اگر ارائه پژوهش با ارزش‌گذاری و اختصاص امتیاز مناسب به دانش آموزان توان شود، می‌تواند اثر انگیزشی خوبی به همراه داشته باشد.

در این خصوص، حتی می‌توان در سطح مدرسه، نمایشگاهی از پژوهش‌های دانش آموزان را دایر و هرچند گاه یکبار، برنامه‌های شاد، متنوع و جذابی را برگزار کرد. همچنین می‌توان از طریق معلمان

● **ارائه اطلاعات؛ این مهارت را به طور مبسوط در ادامه شرح داده‌ایم.**

سایر مهارت‌ها

همان طور که گفتیم طراحی و انجام یک پژوهش دانش آموزی، مشحون از امکاناتی است که در حوزه‌های گوناگون در اختیار پژوهش‌گر کم سن و سال مدرسه رو قرار می‌گیرد. علاوه بر نکاتی که تاکنون ذکر کردیم، پژوهش دانش آموزی کمک می‌کند تا فراغیرندگان در ۷ محور زیر هم مهارت‌هایی را به دست آورد:

● **مهارت‌های شفاهی؛ مانند صحبت کردن (برای توضیح درباره پژوهش و بارائه اطلاعات در پایان پژوهش به همکلاسی‌ها و دیگران)، گوش دادن به سخنان افرادی که می‌توانند درباره پژوهش اطلاعاتی را در اختیار وی قرار دهند و ...**

● **مهارت خواندن؛ انجام بسیاری از پژوهش‌ها، مستلزم رجوع به کتاب‌ها و منابع آموزشی گوناگون اعم از روزنامه‌ها، مجله، دایره‌المعارف‌ها و فرهنگ‌ها، سایت‌های اینترنتی و ... است. اگر دانش آموز به مهارت درست خواندن دست بیاید و آن را در کار پژوهش خود به کار گیرد، می‌توانیم از موفقیت او در پژوهش و حتی درست درس خواندن مطمئن شویم.**

● **مهارت نوشتن؛ بسیاری از معلمان انشا و ادبیات فارسی، مدافعان جدی پژوهش دانش آموزی در مدارس هستند. آن‌ها می‌گویند بچه‌هایی که مجبورند گزارش‌های پژوهشی بنویسند، به طور برجسته‌ای در درس انشا و نگارش خود رشد می‌کنند. این افراد، به سرعت موفق می‌شوند اطلاعات در دسترس خود را پردازش و به نوشتمنای قابل قبول تبدیل کنند.**

● **توسعه نگرش‌ها؛ از آن جا که در هر پژوهشی با بعد از گوناگون مسئله، بایدها و نبایدها، شدنهای و نشدهای، برجستگی‌ها و کاستی‌ها روبرو می‌شویم، لاجرم نگرش‌هایمان نیز توسعه می‌یابند. بدیهی است یک کودک و نوجوان پژوهش گر، از این در معرض بودن‌های متفاوت، تأثیر**

یک مجله و نشریه در ارتباط با موضوع تحقیق (و تحویل آن به مسئولان مدرسه برای تکثیر و توزیع در سطح آموزشگاه، در صورتی که قابلیت تکثیر داشته باشد).

۲۰. طراحی و اجرای یک مسابقه دانشآموزی در ارتباط با موضوع تحقیق در سطح کلاس با مدرسه.

۲۱. طراحی و اجرای یک مراسم دانشآموزی (مثلاصب گاه، ظهرگاه، جشن میلاد...) درباره موضوع تحقیق.

۲۲. گردآوری آیات و احادیث مرتبط با موضوع پژوهش.

۲۳. گردآوری ضربالمثل‌های مرتبط با موضوع تحقیق.

۲۴. تهیه ماکت، طراحی و تولید چارت، و ساخت وسائل درباره موضوع تحقیق.

۲۵. بازدید از مکان‌های مربوط به موضوع تحقیق و تهیه و ارائه گزارش به صورت مکتوب یا شفاهی.

۲۶. سرودن شعرهایی درباره موضوع تحقیق توسط دانشآموزانی که در این زمینه استعداد دارند.

۲۷. آهنگ‌سازی با انتخاب آهنگ و طراحی و اجرای سرودهای مرتبط درباره عنوان تحقیق در محیط مدرسه.

۲۸. جمع‌آوری و اجرای بازی‌های بومی و محلی در ارتباط با موضوع پژوهش.

۲۹. گفت‌و‌گو با پدر، مادر، پدربرگ، مادربرگ و سایر افراد ارشد خانواده و بیان خاطرات تلح و شیرین این افراد درباره موضوع تحقیق و ارائه آن به صورت صدای ضبط شده و یامن نوشتہ شده.

۳۰. ترتیب گردش علمی از سوی معلم و جمع‌آوری مجموعه‌های طبیعی در ارتباط با موضوع پژوهش و با تهیه و ارائه گزارشی از گردش علمی انجام شده.

۳۱. معرفی یا نقد کتاب‌های موجود در کتابخانه مدرسه یا محل (و یا کتاب‌فروشی‌ها) درباره موضوع پژوهش.

۳۲. معرفی یا نقد فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی مرتبط با موضوع تحقیق.

۳۳. معرفی و نقد برنامه‌های رادیویی مرتبط با عنوان پژوهش.

۳۴. سخنرانی با گویش محلی در

۷. نوشتن نمایشنامه‌ای کوتاه با شخصیت‌های محدود درباره عنوان تحقیق.

۸. انجام مطالعه موردی به شیوه اقدام‌پژوهی و با استفاده از شیوه گزارش‌نویسی در ارتباط با موضوع.

۹. تحقیق به شیوه مشاهده‌پذیده‌ها، ثبت عینی پذیده‌ها و ارائه آن به صورت مکتوب یا شفاهی.

۱۰. تحقیق با استفاده از اجرای پرسش‌نامه‌ای با سؤالات کم‌تعداد و مختصر و تحلیل نتایج آن (پژوهش میدانی).

۱۱. استفاده از مطالب چاپ شده و بریده جراید در ارتباط با موضوع تحقیق و چساندن آن‌ها روی مقوا به شکل کلائز و ارائه گزارش به شیوه پرده‌خوانی.

۱۲. ارائه یک داستان ناتمام درباره موضوع پژوهش به دانشآموزان و درخواست از آن‌ها برای اتمام قصه به هر شکلی که خود می‌خواهند (قابل کاربرد در پایه‌های پایین‌تر).

۱۳. ارائه یک نقاشی ناقص یا یک کمیک استریپ تکمیل نشده درباره موضوع تحقیق به دانشآموزان و درخواست از آن‌ها برای تکمیل نقاشی و کمیک استریپ به هر شکلی که خود می‌خواهند (قابل کاربرد در پایه‌های پایین‌تر).

۱۴. تهیه اسلامید در ارتباط با موضوع تحقیق و نمایش آن در کلاس.

۱۵. عکس‌برداری از موضوعات تحقیق و برگزاری نمایشگاه در کلاس و مدرسه.

۱۶. فیلم‌برداری در ارتباط با موضوع پژوهش به شکل ویدیویی.

(در مورد بنده‌های ۱۴ تا ۱۶ به توان مالی دانشآموزان و امکان پذیر بودن کار توجه شود).

۱۷. طراحی پوستر درباره موضوع پژوهش.

۱۸. طراحی و تولید روزنامه دیواری در ارتباط با موضوع پژوهش و نصب آن به دیوار کلاس و یا راهروهای مدرسه.

۱۹. طراحی و تولید تکنسخه‌ای نیز هست. در واقع، برای دانشآموزان کلاس اول ابتدایی هم که هنوز الفبای فارسی را یاد نگرفته‌اند، به هر یک از درس‌ها نمره پژوهش اختصاص می‌باید. همان‌طور که گفتیم، منظور از پژوهش دانشآموزی، تنها انجام تحقیق بهصورت مکتوب و نوشتاری نیست. تحقیق در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی و در درس‌های متفاوت و براساس شرایط، اقتضایات، خواسته‌ها، امکانات و توانمندی‌های دانشآموزان و نیز هنرمندی و شناخت معلمان از موضوع و گستره پژوهش، می‌تواند به یکی از شیوه‌ها و در ارتباط با هر موضوعی که به دانشآموز و یا گروهی از دانشآموز داده می‌شود، انجام پذیرد و ارائه شود. در همه موارد، حجم پژوهش باید بسیار کم و در حد

- ویژگی‌های سنی و روان‌شناختی فراگیر نزد گان باشد:
۱. انجام تحقیق به صورت کتابخانه‌ای و ارائه آن به صورت مکتوب.
  ۲. مصاحبه با افراد گوناگون (مکتوب و یا ضبط شده) درباره موضوع تحقیق و ارائه نظرات آن‌ها و جمع‌بندی توسط دانشآموز محقق.
  ۳. نوشتن داستانی در ارتباط با موضوع پژوهش.
  ۴. ترسیم نقاشی در ارتباط با موضوع تحقیق.
  ۵. استفاده از نقاشی به شیوه کمیک استریپ (نقاشی‌های چندمرحله‌ای و دارای قصه) درباره موضوع پژوهش و ارائه آن با توضیح شفاهی در کلاس.
  ۶. استفاده از هنر کاریکاتور برای نشان دادن موضوع تحقیق.

خبر، مسابقه و...) درباره موضوع پژوهش.
۴۹. ارائه گزارش از مسابقه‌های که در ارتباط با موضوع تحقیق در سطح روستا، شهر و یا کشور و حتی جهان برگزار می‌شوند.

۵۰. تحلیل برنامه‌های صداوسیما در ارتباط با موضوع تحقیق در یک محدوده زمانی و ارائه آن به کلاس درس.

۵۱. استفاده از دانستنی‌ها و اطلاعات شخصی پژوهش‌گر یا پژوهش‌گران (در صورتی که پژوهش به صورت گروهی انجام پذیرد) در ارتباط با موضوع تحقیق.

۵۲. در نهایت اجرازدادن به دانش‌آموزان، برای این که شیوه پژوهش خود را به هر شکلی که خود می‌خواهدن و حتی به شکلی که در ۵۱ حالت قبلی به آن‌ها اشاره نشده است، اجرا کنند.

البته باید در نظر داشت، انتخاب هر یک از موارد ۵۲ گانهٔ یادشده، تنها براساس شرایط خاصی امکان پذیر است و حرف اول و آخر در این مورد، به طور قطع از آن هنر معلمان و راهنمایان پژوهشی هنرمندی خواهد بود که عاشقانه در تربیت فرزندانی دانا و توانا برای کشورمان تلاش می‌کنند

۴۱. جمع‌آوری قوانین و مقررات موجود کشور در ارتباط با موضوع پژوهش.

۴۲. استخراج و ارائه واژه‌های مرتبط با موضوع پژوهش از چند فرهنگ‌نامه، دایره‌المعارف و واژه‌نامه معروف و در دسترس.

۴۳. جمع‌آوری و تدوین تاریخچه و پیشینهٔ موضوع تحقیق از روی پژوهش‌های قلی انجام شده.

۴۴. تهیه مقاله‌ای در ارتباط با عنوان پژوهش به صورت بروشور تبلیغی با تصویرهای گوناگون و به شکل تاشو و آکاردنی.

۴۵. استفاده از دانش‌آموز از شبکه‌های رایانه‌ای در ارتباط با موضوع پژوهش و ارائه گزارش درباره آن.

۴۶. ترجمهٔ متون خارجی مرتبط با موضوع پژوهش با انتخاب معلم و یا دانش‌آموز (برای دانش‌آموزانی که در زبان خارجی توانمندی دارند).

۴۷. تهیه بولتن‌های مرتبط با موضوع پژوهش در سه یا چهار صفحه.

۴۸. طراحی و اجرای برنامه‌های شب‌رادیویی و تلویزیونی (گزارش، مصاحبه،

ارتباط با موضوع تحقیق (در صورتی که معلم و دانش‌آموز با یک گویش صحبت می‌کنند و یا معلم با گویش دانش‌آموز آشنا نیست).
۴۹. استفاده از تجربیات محلی (فولکلور، آداب و رسوم، آئین‌ها و...) و تهیه گزارشی در ارتباط با عنوان تحقیق.

۵۰. تهیه زندگی‌نامهٔ صاحب‌نظرانی که در ارتباط با موضوع پژوهش فعالیت‌های داشته‌اند.

۵۱. ارائه یک قصهٔ کامل به دانش‌آموزان درباره موضوع تحقیق و درخواست مصور کردن آن در شش یا هشت صفحهٔ یا قاب از سوی آن‌ها (تولید کتاب ویژه کودکان و کمیک استریپ).

۵۲. اعزام دانش‌آموزان به برنامه‌ها و مراسمی که در گوشه و کنار شهر برگزار می‌شوند و درخواست تهیه و ارائه گزارش از دانش‌آموزان (این روش، بیشتر برای پژوهش دروس علوم اجتماعی، دینی و کاربرد دارد).

۵۳. نگاشت‌سنگی از اولیا راجع به موضوع تحقیق.

۵۴. بررسی و جمع‌آوری دیدگاه‌های فرهنگی متفاوت نسبت به موضوع

دو تجربهٔ مدرسه‌ای در ارتباط با پژوهش

راهنمایی پارسا، تهران

دانش‌آموزان مدرسه راهنمایی پارسا دارای انجمن‌های پژوهشی هستند. آن‌ها باید موضوع مورد علاقهٔ خود را انتخاب کنند و راجع به آن پژوهش نمایند. این کار به صورت گروهی و زیرنظر استاد راهنما نهاده شود. با توجه به این موضوع انتخاب شده گروه‌های مختلف می‌توانند انجمن پژوهشی خود را نام‌گذاری کنند. پس از انجام پژوهش، یافته‌های آن‌ها در جشنواره‌ای با حضور اولیا ارائه می‌شود.

علمایان دارای دپارتمان‌های آموزشی هستند که فعالیت‌های اجرایی و تحقیقاتی در این دپارتمان‌ها انجام می‌شود. آموزش‌ها شامل مواردی از قبیل مهارت‌های کلاس‌داری، پژوهش، کامپیوتر و سایر موضوعات کاربردی در مدرسه است.

دیبرستان رضویه، تهران

گروه‌های پژوهشی: در پایه‌های اول و دوم گروه پژوهش ضمن تدریس مبانی پژوهش در زمینه‌های فیزیک، زیست، روان‌شناسی و شیمی و کامپیوتر به ارائه مقاله و تحقیق و پژوهش می‌پردازند.

جهت فعالیت علمی و عملی دانش‌آموزان، در طول سال تحصیلی واحدی با عنوان پژوهش برای دانش‌آموزان سال اول و دوم ارائه شده و دانش‌آموزان براساس علایق خود به عضویت یکی از ۶ گروه درآمده و به انجام کارهای تبلیغاتی می‌پردازند.

در اردیبهشت‌ماه نیز نمایشگاهی از تحقیقات آنان در دیبرستان تشکیل می‌گردد و از طرف اداره آموزش و پرورش دانش‌آموزان مدارس دیگر و اولیای دانش‌آموزان از این نمایشگاه بازدید می‌کنند.

عمده‌ترین موضوعی که می‌توان در رابطه با خلاقیت بیان کرد، این است که درس پژوهش در برنامه هفتگی گنجانده شده است. دانش‌آموزان با توجه به علایق خود در رشته‌های مختلف به تحقیق می‌پردازند و در زمینه‌های مختلف پژوهش‌هایی را انجام می‌دهند.